

„Ő lehet az első olyan elnök...”

„Ő lehet az első olyan köztársasági elnök, akire mi, magyarok is büszkék lehetünk” – mondta Iveta Radičová-ról Bárdos Gyula, az MKP parlamenti frakciójának vezetője Szencen, ahol az ellenzéki államfőjelölt dél-szlovákiai kampánykörútja kezdődött. Amerre ment, szeretettel fogadták azt az embert, aki azok közé a szlovák politikusok közé tartozik, akik őszintén felvállalják a magyarsághoz tartozó lakosság képviselőt. Őszinte, nyitott, határozott emberként végigjárta a magyarok által lakott vidéket. Megfordult Felsőszeliben, Komáromban, az Ipoly völgykatlanban, Nagycsalomján, Füleken, Losoncon, Rimaszombat-

Bárdos Gyula és Iveta Radičová Szencen

ban, Tornalján, Rozsnyón, Kassán, Királyhelmeceken. Plakátjai két nyelven hirdették: „Igen én nem szégyellem, hogy magyar nyelvű feliratok kampányolnak mellettem!” Iveta Radičová minden kérdésre kimerítő

választ adott, legyen szó Európa jövőjéről, a gazdasági válságról, a mezőgazdasági termékek értékesítésének problémájáról vagy akár az iskolatörvényről, melyet a jelenlegi államfő, Ivan Gašparovič nem írt alá. Fontosnak tartotta megemlíteni a család szerepét, amelyet kiemelten kell kezelni a mai szétzilált társadalomban. Nem csak frázisokat pufogtatott. A jelöltek közül ő volt az egyetlen, aki őszintén arra törekszik, hogy közelebb hozza egymáshoz az országban élő nemzeteket. Múltja tiszta, tervei a jövőre nézve pedig egyértelműek, emberközpontúak, mentesek az üres nagyotmondástól. Szerinte a szlovák-magyar viszonyban a feszültségeket nem az egymás mellett élő állampolgárok szítják, hanem sokkal inkább a politikai színtéren, úgy vélte, itt az ideje, hogy a szlovák és magyar értelmiség képviselői azokat közösen ítéljék el.

„Olyan idöket élünk,

hogy bátraknak kell lennünk, egy modern és igazságos Szlovákiában. Amelyben a demokrácia értékei egyformán elérhetőek mindenki számára, függetlenül attól, hogy kinek milyen az anyanyelve. Ezért ha erre szükség van, védelmezni fogom Önöket.”

A Magyar Koalíció Pártja a köztársaságielnök-választás 1. fordulójának eredményeit az ellenzék győzelmének tartja, teljes joggal. Az eredmények az ellenzék számára esélyt jelentenek arra, hogy a 2. fordulóban, mint ahogy az európai parlamenti választások során is törés álljon be a kormánykoalícióval folytatott politikai párharcban. Az első forduló is megerősítette azt a tényt, hogy az MKP és a magyar nemzetiségű választók támogatása nélkül most sem szerezhető meg a demokratikus erők többsége Szlovákiában. A Magyar Koalíció Pártjának eddig nem volt szerencséje a köztársaságielnök-választások során. Most Iveta Radičovával javulhat a mérleg: „ugyan a tisztaságban való folytonos alulmaradást is meg kell becsülnünk, hiszen az is erőt adhat, de azért, hogy talpon maradjunk, ahhoz időnként győznünk is kell. Most közösen győzhünk! Nagy örömmel számomra, hogy a Magyar Koalíció Pártja jelöltje is vagyok. Ahogy az is, hogy az MKP tettekkel is igazolja, hogy támogatásomat komolyan gondolja.”

A magyarok által lakott járások eredményei:

Járás	Részvétel	Radičová	Gašparovič
Dunaszerdahely	44,49%	88,54%	6,26%
Komárom	37,48%	78,65%	15,51%
Pozsony	48,49%	54,92%	30,31%
Szenc	49,83%	58,44%	29,58%
Galánta	41,22%	57,77%	32,34%
Vágsellye	37,74%	60,27%	29,62%
Érsekújvár	43,07%	55,36%	35,63%
Léva	43,33%	49,77%	39,28%
Nyitra	44,19%	33,71%	51,97%
Nagykürtös	42,41%	43,65%	45,16%
Rimaszombat	39,84%	49,29%	41,33%
Nagyőrce	36,61%	38,85%	48,89%
Losonc	38,23%	46,24%	44,00%
Kassa	40,86%	51,96%	31,56%
Kassa-vidék	39,69%	44,42%	41,25%
Rozsnyó	40,53%	51,54%	37,79%
Töketeres	34,43%	40,68%	43,96%
Nagymihály	34,99%	31,06%	52,69%

Vannak tartalékaink: az országos részvételi arány 43,63% volt, ezt a járásaink közül csak négy haladta túl, viszont 13 járásban Radičová megnyerte a választásokat, s ez jó eredmény, amelyből országos győzelem születhet.

HELYZET VAN!
Radičová esélyes a
GYŐZELEMRE!

Köszönjük, hogy az elnökválasztás első fordulójában Iveta Radičová-t támogatta.

Kérjük, hogy április 4-én mindnyájan vegyenek részt a választáson.

Van egy gondom...

Ha a mellékelt térképet nézem, akkor egyértelmű, hogy Szlovákia déli járásai nagy többségében Iveta Radičová megnyerte a köztársaságielnök-választás első fordulóját. Tudatosítom és átérzem, hogy ez nagy öröm minden szlovákiai magyarnak. Hiszen a magyarok által is lakott járásokról van szó: Pozsony, Szenc, Dunaszerdahely, Galánta, Komárom, Vágsellye, Érsekújvár, Léva, Nyitra, Losonc, Rimaszombat, Rozsnyó, Kassa-környék, Kassa. Vagyis nálunk - a mi szavazatainkkal - győzött az a jelölt, akit mi is támogatunk, akit teljes támogatásunkról biztosítunk. Ahol pedig nem győzött, ott is csak pár szavazat volt a két első jelölt között. Kell ennél több? Valószínűleg nem, ha csak a vállalt feladat ránk eső részéről van szó.

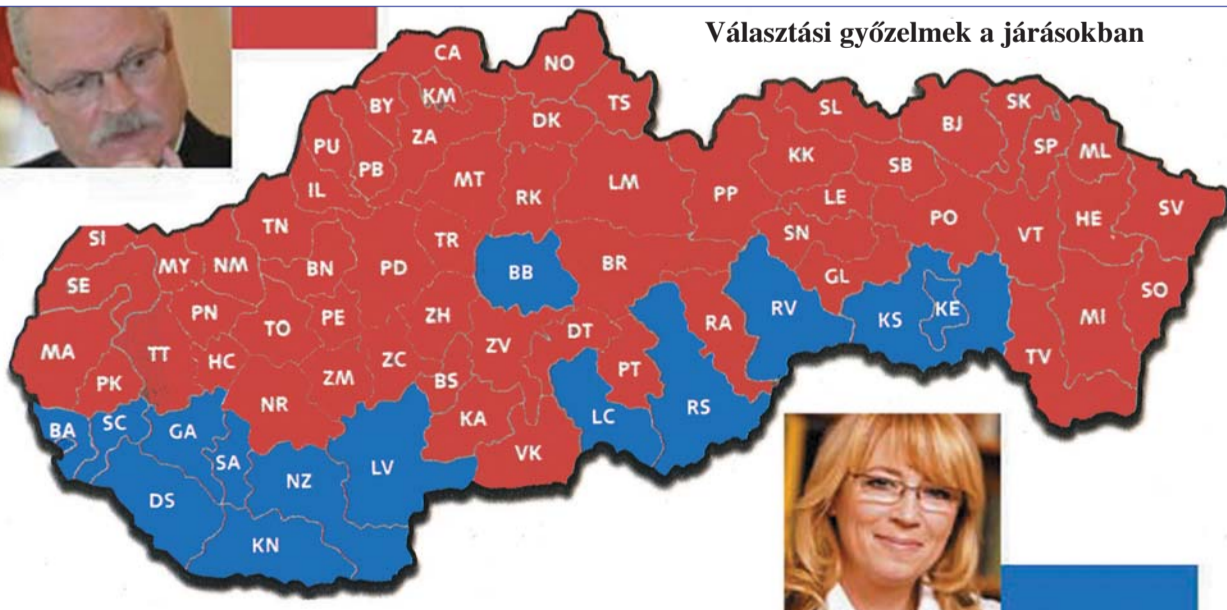
De van egy gondom. Mi van a tényleges sikerrel? Mi van akkor, ha nyerni akarunk országos méretben? Mi van akkor, ha létkérdés az általunk támogatott személy győzelme? Mi van akkor, ha sok MKP-s politikus figyelmeztetése teljes komolysággal hasít agyunkba: "ne vegyük félvállról az elnökválasztás kérdését!" Mi van akkor, ha az Iveta Radičová-t támogatók őszinte üzenete a plakátokról: „Moja reč! – Egyetérték!” teljes komolyságú? Gondoljunk bele, ő az egyetlen olyan jelölt, aki engem, az anyanyelvem, magyar mivoltom felvállalta és velem együtt több, mint félmillió szlovákiai magyart. Éppen ezért mi nem mehetünk félgőzzel választani! Itt több kell! Minimálisan 15%-kal több szavazat, mint amit az első körben kapott. Csupán ez lehet az egyetlen bizonyíték, hogy mi is kiállunk mellette! Hiszem, hogy ezzel nyerni lehet, mert a számok ezt mutatják! Van tartalék, amit mozgósítani kell minden szinten: baráti körben, asztaltársaságnál, párttagságnál, Csemadoknál, munkahelyen, mindenhol! S amikor április 4-én nagyobb választási részvételt mutat a 18 déli járás, akkor mondhatjuk, hogy „ő a mi jelöltünk”.

Magyarként Szlovákiában tudom: a nagy győzelmek így születnek! A Magyar Koalíció Pártja Elnöksége, parlamenti képviselői, járási elnökei még soha nem kampányoltak olyan nyíltan és őszintén egy jelölt mellett, hogy hozzáállásuk példaértékű és követendő.

Ezzel az eggyel nincs gondom!

Csúsz Péter,
az Országos Elnökség tagja

Választási győzelmek a járásokban

CSÁKY PÁL,
az MKP elnöke

Legyen már végre Szlovákiának egy nem magyarelles elnöke, aki nyíltan felvállal bennünket.

Legyen egy olyan elnök, aki a szlovák-magyar viszonyt fontosnak tartja, s ennek javításán programszerűen szeretne dolgozni.

Legyen egy olyan elnök, aki intelligens, beszél világnyelven, s akinek megnyilvánulásaiért nem kell szégyenkeznünk.

Legyen egy olyan elnök, akit nem terhel a múlt, a mečiar politikai elvtelen kiszolgálása, parlamenti képviselők mandátumának megvonása, a vadprivatizációban való erkölcstelen részvétel.

Fontos politikai szempont az is, hogy meg kell próbálnunk kiegyensúlyozni a Smer és az SNS politikai túlsúlyát: ha az ő jelöltjük válna elnökké, nagyon egy-pólusúvá válna a szlovákiai politika.

S nem utolsó sorban: adjunk esélyt egy szimpatikus hölgynek.

Minden választás a miénk!

Iveta Radičová sikere jó alapot teremt az európai parlamenti választásokhoz. Ha az európai parlamenti választásokon jó eredményt érünk el, az bizalmat ad a megyei választásokra is. Az idei három jó szereplés megalapozhat egy sikeres eredményt a jövő évi parlamenti választásokon és mindez hozzájárulhat a jelenlegi kormány leváltásához.

BUGÁR BÉLA,
az MKP parlamenti képviselője

Azt mondják, minden országnak olyan vezetői vannak, amelyeket megérdemel. Szerintem olyan országban élünk, amely minden problémájával együtt is jobbat érdemel. A köztársasági elnök külföld felé az ország arcaként szerepel, ezért fontos, hogy olyan személy töltse be ezt a tisztséget, aki méltóképpen tudja képviselni az országot.

Szlovákia magyar nemzetiségű polgáraként a köztársasági elnöktől azt várom, hogy legyen olyan személyiség, aki:

- az ország minden polgárának érdekeit egyformán képviseli,
- összetart és nem elválaszt, békét teremt és nem gyűlöletet kelt,
- elősegíti a közhangulat és polgárok közti jó viszony kialakítását, illetve helyreállítását,
- felemeli a szavát mindenki-vel szemben, aki más nemzet tagjait vagy történelmi alakjait gyalázza, sértegeti.

A köztársasági elnök tehát legyen olyan ember, akire végre mindannyian büszkék lehetünk. Mivel én ilyen embernek ismertem meg Iveta Radičóvat, családommal és ismerőseimmel együtt őt választom.

Együtt képesek vagyunk rá!

Iveta Radičovára szavazunk

BERÉNYI JÓZSEF,
az MKP elnökhelyettese

Két és fél éves ellenzéki parlamenti képviselői időszakom alatt Iveta Radičová személyében egy szakmailag felkészült, nyitott és humánus embert ismerhettem meg.

A dolgokhoz való kiegyensúlyozott és nyugodt hozzáállása számomra rendkívül szimpatikus jellemzője. Biztos vagyok benne, hogy megválasztása esetén, a szlovák-magyar konfliktusok feloldását fogja szorgalmazni.

Volt külügyi államtitkárként láthattam, hogy a köztársasági elnöknek fontos szerepe van az ország külpolitikájának alakításában. Iveta Radičová nyelvtudása és tapasztalatai garanciát jelentenek számomra, hogy méltón képviselné az ország minden állampolgárát. Emellett nem elhanyagolható az sem, hogy női elnökként külön színfoltja lenne a férfiak által uralt európai politikának.

BÁRDOS GYULA,
az MKP parlamenti frakciójának vezetője:

Iveta Radičovára voksolok, mert nem férhet kétség ahhoz, hogy az államfői poszton változásra van szükségünk. Olyan köztársasági elnök megválasztásához járulok hozzá, aki a demokrácia szabályait nemcsak az elméletben ismeri, hanem azokat a gyakorlatban is alkalmazni akarja. Bár az elnöknek korlátozott a hatásköre, mégsem lehet senki számára sem közömbös, hogy ki az ország első embere. A közvetlen elnökválasztás során első alkalommal van valós esélye egy olyan jelöltnek, akinek tiszta és feddhetetlen a múltja, akinek van véleménye, s azt nem rejti véka alá, aki miatt idehaza és külföldön nem kell majd szégyenkeznünk, akire büszkék lehetünk, s akiben – tapasztalatok birtokában – bízhatunk.

Szakemberként, miniszterként, parlamenti képviselőként már bizonyított. Adjuk meg neki a lehetőséget, hogy államfőként is helytállhasson. Közösségünk tagjaiként szavazatunkkal mutassuk meg, hogy együtt erre képesek vagyunk!

FARKAS IVÁN,
az MKP Országos Tanácsának elnöke:

Én Iveta Radičóvat fogom választani. Úgy gondolom, hogy a konzervatív szemléletű szlovákiai társadalomban megérett az idő arra, hogy az ország köztársasági elnöke akár egy karizmatikus, sármos hölgy legyen. Különösen akkor, ha intelligens, a polgári értékrend és az európai értékek mentén politizál, és megértést tanúsít a kisebbségek iránt.

Nem véletlen, hogy a Magyar Koalíció Pártja is támogatta jelölését, hiszen a jelöltek közül éppen ő a legnyitottabb közösségünk gondjai iránt. Számunkra fontos, hogy Iveta Radičová az ellenzéki pártok közös köztársaságielnök-jelöltjévé vált. Olyan személyiség ő, aki eséllyel veszi fel a küzdelmet, aki képes megszólítani a polgárokat társadalmi helyzetükre, vallási felekezetiükre és anyanyelvükre való tekintet nélkül.

Szlovákia Alkotmánya nem biztosít széles jogköröket a mindenkor köztársasági elnöknek, ám személye a parlamenti választásokat követően alapvetően befolyásolja a politikai történéseket. Reméljük, a következő köztársasági elnökben nem kell majd csalódnunk a választásokat követően s nem tesz majd sértő, helytelen, valótlan kijelentéseket közösségünk irányába.

Tegyünk közösen annak érdekében, hogy Szlovákiának méltó köztársasági elnöke legyen!

Szavazzunk magunkért!

2009. április 4. – Találkozzunk ismét a szavazóhelyiségekben!

Pék László, pedagógus

Változásra van szükség a poszton. Ha a győne elnöki kompetenciák továbbra is semmitmondó cselekvéssel párosulnak, a kormány rossz irányba viheti az országot. Iveta Radičová szociológusi végzettségére, ez irányú eddigi tevékenységének tapasztalataira, a társadalmi gondok, így a kisebbségek problémái iránti érzékenységére nagyobb szükség lehet. A döntés az ország lányai és asszonyai kezében van. Rajtuk múlik elsősorban, élnek-e a lehetőséggel, hogy a szebbik nem képviselése megerősödjön a hazai politikában.

Hrubík Béla, a Csemadok elnöke

A rendszer-váltás óta ez az első alkalom a köztársaságielnöki-választásokon, hogy valóban úgy érzem, olyan elnöke lehet Szlovákiának, aki a polgári értékek mentén politizálva és gondolkodva, felvállal minket, az országban élő magyar nemzeti közösséget is. Elfogad minket olyanak, amilyenek vagyunk, ezért családommal Iveta Radičovára fogok szavazni. A Csemadok országos elnökeként remélem, hogy a közel hatvanezres tagságunk többsége is osztja ezt a véleményemet, és felelősségteljesen áll majd a második fordulón is a választáshoz. Ha hisszük, hogy rajtunk is múlik, valóban sikerülhet!

Erdélyi Géza, a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinatának elnöke, nyugalmazott püspök

A demokratikus társadalmi rend, legyen az fejlődő vagy fejlett, évről évre alkalmasokat kínál arra, hogy a polgárok szabadon választhassák meg képviselőiket a különböző szintű tisztségekbe, egészen a legmagasabbig, a köztársasági elnöki tisztségig. Ezek az alkalmasok viszont csupán lehetőségeket biztosítanak jogaink érvényesítéséhez. Meg kell hát ragadni az alkalmasokat és élni kell a felkínált lehetőségekkel, vagyis részt venni a választásokon. Elmulasztani nem csak nagy hiba, hanem vét-

ség lenne. A választások közötti időszakban panaszkodni, netán szidalmazni bárkit is okatlan dolog lenne. Fontos tehát részt venni a választásokon és még fontosabb jól választani! A kampánybeli ígéretek, sajnós, keveset érnek és a mai erkölcsi zűrzavarban nem tekinthetők elkötelezőknek. Hosszú távon érdemes vizsgálódni, mérlegelni csak aztán döntenünk arról, hogy kit választunk. A

széri a magyar szó, aki azt ígéri, harcolni fog értünk. Aki a tankönyvvitában mellénk állt. Aki nem megosztani akar, hanem egyesíteni. Egy szívesen mosolygó, megfontolt asszony. Egy – s nem csak hivatásból adódóan – szociális gondolkodó, érző nő, akinek érzékenységére, rálátására az elnöki funkcióban oly nagy szükség lenne. Főleg napjainkban. Akit nem kímélt az élet, de

lálkozni személyesen is, és olyan benyomást tett rám, hogy ő az a politikus, aki rendelkezik annyi lételemmel, humorérzékkel azzal a humorérzékkel és műveltséggel, hogy megérdemelje a támogatást. Meggyőződésem, hogy a nemzetiségi kérdéseket is nagyon hatékony módon tudná kezelni. Ezért érdemes,

ményt hozhat, melynek köszönhetően sikerül menesztetni a jelenlegi kormányt. Meg vagyok arról győződve, hogy személyében olyan ember kerül az ország élére, aki az ország minden lakosának az érdekeit egyformán képviseli, akinek a személyisége ösztökét, és nem elválaszt, aki tevékenységével békét hirdet és nem gyűlöletet kelt. Ezért kérek minden jóindulatú polgárt, hogy

második forduló napján lesz megtartva – közösen majd szavazni, demonstrálva, hogy együttes cselekvéssel képesek vagyunk jövők alakítására.

Vitéz László, a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség volt ügyvezető elnöke

Azért támogatom Radičová asszony elnökjelöltségét, mert nőként egyrészt üde színfoltja lehet a politikai palettának, másrészt pedig egy művelt, ember-séges személyt ismerhetünk meg benne, aki az itt élő más nemzetiségű, adófizető honfitársakra nem másodrendű polgárként tekint. Hazánkat is méltóképpen képviselné, hiszen minden adottsága megvan hozzá. A nyitottság, a sokoldalúság, és nem az elszigeteltség híve. Hagyományainkat, kultúránkat, anyanyelvünket megőrizve is lehetünk jó hazafiak. Radičová asszony pedig nem zárkózik el ettől a gondolattól.

Mondd, Te kit választanál?

nemzetiségek esetében, vagyis a mi esetünkben ez hatványozottan érvényes. Ki az a személy, aki igazságosságra törekedett már a múltban és arra törekszik ma is? Megnyilvánulásaiival az egyenjogúság érvényesítését támogatja? Képes párt és egyéni érdekek fölé emelkedve, objektív döntéseket hozni? Jól képviseli az ország polgárait és érdekeit, kiegyensúlyozott kapcsolatokra törekszik a szomszéd országokkal, tiszteletben tartva mindenki ember méltóságát, meggyőződését, vallását, erkölcsi, kulturális értékeit és történelmi múltját? A legkiemelkedőbb tisztségre pályázók legyenek erős, határozott egyéniségek, ugyanakkor toleránsak, műveltek, több nyelven kommunikálók, tiszták és elfogulatlanok. A gyorsan változó időkben változásra és változtatásra van szükség. Az MKP vezetői nyilatkozataikban ennek elérését tűzték ki célul.

Ardamica Ferenc, író, műfordító, Aranytoll-díjas újságíró

Iveta Radičová! Szlovákiai magyarok, oly könnyű a döntés! Végre itt egy jelölt, aki nem tagad meg, és le minket, aki felvállal bennünket, akinek fülét nem

aki képes volt talpra állni, és akiben lobog az akarat másokon segíteni! Egy művelt, okos, reprezentatív jelölt, aki nem téveszti össze a pamutot a mamuttal, aki a demokrácia záloga, s aki – számomra ez sem elhanyagolható! – kötődik Nógrádhoz. Úgy határozottam, a köztársaságielnök-választáson induló jelöltek közül Iveta Radičovára adom a voksomat. Erre biztatom polgártársaimat is, akikben még élénken él az az érzés, hogy számunkra nincs más megoldás, mint a két rossz közül mindig a kisebbet választani. Ennek most vége! Márciusi szavakkal élve „itt az idő!”, hogy ezen pályázók legyenek erős, határozott egyéniségek, ugyanakkor toleránsak, műveltek, több nyelven kommunikálók, tiszták és elfogulatlanok. A gyorsan változó időkben változásra és változtatásra van szükség. Az MKP vezetői nyilatkozataikban ennek elérését tűzték ki célul.

Kolár Péter, a Thália Színház igazgatója

Úgy gondolom, hogy Iveta Radičová a magyaroknak is megbízható és elfogadható személy az államfői posztra, aki segíteni tudná a kisebbségeket is, a kultúrának és a politikában is elfogadható. Nagy előrelépés lenne a világ szemszögéből nézve is, hogyha női köztársasági elnökünk lenne.

Kassai Csongor, színész
Ivetával volt szerencsém ta-

ezért kell elmenni választani.

Pataki Károly, zenész, Waterfall

Szerintem Iveta Radičová az egyetlen megfelelő jelölt, aki nemcsak fiatalos lendületével, hanem nyitottságával és közvetlenségével is bizonyította rátermettségét, melyet a Bodrogekben is tapasztalhattunk, amikor itt járt. Emellett kellő nemzetközi diplomáciai tapasztalattal és elismeréssel is rendelkezik. A magyaroknak úgy, mint minden kisebbségnek nemcsak toleranciára, hanem egyenlő partnerként való elfogadásra is szükségük van. Meggyőződésem, hogy minden szlovák állampolgár méltó köztársasági elnöke lenne.

Mézes Rudolf, a Csemadok Galántai Területi Választmányának elnöke

Bízom abban, hogy Iveta Radičová megválasztása esetén Szlovákiának olyan elnöke lesz, aki nyíltan felmer vállalni bennünket, szlovákiai magyarokat. Megválasztása elindíthat egy olyan folyamatot, mely a sikeres európai parlamenti és megyei választásokon keresztül jövőre olyan parlamenti választási ered-

vegyen részt a választásokon és ott válassza Iveta Radičovát.

Orosz Örs, a Diákhálózat alelnöke

Mint fiatal, úgy gondolom, hogy olyan államfőre lenne szükségünk, aki megérti az összes társadalmi réteg, nemzetiség és korcsoport gondját. Tehát több dolog miatt is jónak tartom, ha egy fiatalosan gondolkodó, megfelelő tapasztalatokkal rendelkező, női államfője lenne az országnak, aki átérzi a kisebbségek gondjait is és az állam lakosait képes egy társadalomként kezelni. Hiszem, hogy egy olyan személy, aki a egyes lakosságú területen él, hamarabb képes ilyesmire, és Iveta Radičová több gesztust is tett az elmúlt időben, melyek azt igazolják, szándékai komolyak a kisebbségek megértését illetően. A múltban, mint szociológus, egyetemi tanár, majd mint miniszter az emberek szociális gondjainak foglalkozott, s mint tudjuk, ilyen jeleek problémáink nem csak a különböző társadalmi rétegeknek, korcsoportoknak vannak, hanem egyes régiókban kifejezetten a magyar kisebbségnek is. Szervezetünk vezetősége ezért – mivel közgyűlésünk éppen a

Nagy Péter, a Via Nova ICS elnöke

Szlovákia államfője igazán csak megnyírt jogkörekké rendelkezik, annál fontosabb szerepe van viszont nemzetközi szinten, az ország méltó képviselőjében, valamint szakmai tudását illetően a vétőjog kihasználásánál a törvényhozásban. Eddigi államfőkről sok mindent el lehet mondani, de hogy méltón képviselte volna Szlovákiát – az itt élő kisebbségről nem is beszélve, és nem egyoldalú döntéseket hozott volna törvényes jogait kihasználva –, azt bizony nem. Iveta Radičová az az államfőjelölt, aki a realitás talaján jár, egyszerű embereknek is elérhető, érthető és nem megalkuvó politikát folytat, szakmai képességeit a múlt igazolja és az alapvető általános tudása miatt sem kell szégyenkezniük. Meggyőződésem, hogy megválasztásával jelentős javulás fog bekövetkezni a jelenlegi feszült szlovák-magyar kapcsolatokban is. Lendületével és racionális megnyilvánulásaiival a fiatalokat is megszólítja, így esélyt látok arra, hogy ez a választói csoport is nagyobb számban vesz majd részt az urnánál. Elérkezett a változás ideje!

AZ MKP KÉPVISELŐJELÖLTJEI AZ EURÓPAI PARLAMENTRE

Június 6-án választjuk az EP képviselőit

Ezúttal a következő kérdéseket tettük fel a Magyar Koalíció Pártja európai parlamenti képviselőjelöltjeinek:

1. Az MKP több civil szervezettel közösen indította el petícióját a Pátria Rádió és az anyanyelvű tájékoztatás megmentéséért. Mit tenne, mint európai parlamenti képviselő, hogy az anyanyelven történő információszerezés jogát ne korlátozzák Szlovákiában?

2. A szlovák kormány új törvényjavaslata büntetné azokat, akik a szlovák köznyelvet helytelenül használják, a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartája viszont a kisebbségek nyelvét is védelmezi. Mi a véleménye a törvénytervezettel kapcsolatban, ill. mit tenne, hogy megvédje/védelmezzék a magyar nyelvet Szlovákiában?

Képviselőjelöltjeink

1. Bauer Edit
2. Mészáros Alajos
3. Lancz Attila
4. Albert Sándor
5. Hodossy Szabolcs
6. Bara Zoltán
7. Klenovics Gábor
8. Andrásy Zsuzsa
9. ifj. Banai Tóth Pál
10. ifj. Keszegh Béla
11. Cúth Csaba
12. Slovák Gyula
13. Agócs Gergely

1. BAUER EDIT

Az EP-képviselő segítheti a petíció eljuttatását az Európai Parlament Petíciós

Bizottságához – az adott esetben ezt a petíciót is inkább ide címezném –, kérdést intézhet a Bizottsághoz, innen valamelyik biztos választát kapja kézhez, felszólalhat a parlament plenáris ülésén. Úgy tűnik, ennek van némi nyomásgyakorló hatása a szlovák hivatalos szervekre. Tavalyi felszólalásom miatt ez ügyben a SMER képviselői hazugsággal vádoltak meg, mivel éppen aznap (!) talál-

ták meg azt a 45 milliót, ami szükséges volt a középhullámú közvetítés finanszírozására. Mivel akkor a kollégák felrótták, hogy nem hozzájuk fordultunk, ők segítettek volna, most ezt is megtettem. A válasz most az volt, hogy ezt otthon kellene elintézni.

A törvényjavaslat egyszerűen ledöbbszent. Némi passzusát már régóta tartják a fiókban, egyszer már ránk akarták kényszeríteni. Két utat látok járhatónak. Politikai utat, mivel a

kormány által elfogadott javaslat ellentétes az Európa Tanács Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartájával, illetve azokkal a kötelezővel, melyeket az ország, a karta ratifikálásával magára vállalt, az ET-hez kell fordulni, a monitorozó bizottság ez ügyben eljárhat, csakúgy, mint az EBESZ kisebbségi főbiztos. Az EU egyes fórumai figyelmét is fel kell hívni, hisz a nemzetközi közvélemény ez ügyben számunkra fontos. Jogi út is van. Egy

alapos jogi elemzés kidolgozása szükséges, látni kell, hol és milyen alapvető jogot sért a javaslat, hol ütközik más törvény által garantált joggal, vagy alkotmányos joggal. Ha alkotmányos vagy nemzetközi jogi dokumentumban lefektetett jogot sért, a megfelelő intézményhez kell fordulni, legyen az az Alkotmánybíróság vagy az Európai Emberjogi Bíróság, amennyiben a javaslat jogerőre emelkedik. Remélem, ez nem fog bekövetkezni.

2. MÉSZÁROS ALAJOS

Dacára a sokszor hangoztatott status quónak, léptenyomon tanúi vagyunk azoknak a támadásoknak, amelyek az államhatalom részéről az előző évek során keservesen kivívott állampolgári és kisebbségi jogainkat érik. Állandóan résen kell lennünk, hogy megakadályozzuk azokat a jól álcázott mesterkedéseket, amelyek alapvetően befolyásolhatják az anyanyelven történő tájékoztatás minőségét, iskoláink fejlődését és anyanyelvünk szabad gyakorlását. Az illetékesek a Pátria rádió csökkentett sugárzási területét elsősorban műszaki és szervezési okokkal próbálják magyarázni, meggyőződésem, hogy az adásban be-

következett áldatlan állapot azonban a bevezetőben felsorolt okokra vezethető vissza. „Időzítése” a választások előtti időszakra valószínűleg nem a véletlen műve, és egy további szégyenfolt a kulturális tárca működésén. A helyzet orvoslását elsősorban itt helyben, Szlovákiában kell keresni. EP-képviselőként fokozott figyelemmel követném a probléma megoldására irányuló hazai törekvéseket, és miután meggyőződnék róla, hogy kimerítettünk minden lehetőséget és nem történt előrelépés, felszólalásomban informálnám az EP plenáris ülését, valamint az Európai Néppárt–Európai Demokraták frakcióját és a mind-

annyiuk által aláírt **Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartájára** hivatkozva kérem politikai támogatásukat. A konkrét és közvetlen segítséghez azonban ez az út valószínűleg hosszadalmas lenne. A szlovákiai magyar rádiózás hosszú távú minőségének biztosítása – mind tartalmi, mind technikai szempontból – csak az önálló, független magyar nyelvű

közszolgálati rádió létrehozásával lehetséges. Ezért a hazai és az EP képviselőknek egyaránt azon kell munkálkodniuk, hogy a gondolat elfogadásának politikai feltételeit Szlovákiában mielőbb megteremtjük.

A Szlovákia által is aláírt **Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartájának** elveiből kiindulva először tisztázjuk, hogy „regionális vagy kisebbségi nyelvek” kifejezés alatt azon nyelvek értendők, amelyeket valamely állam adott területén az állam olyan polgárai hagyományosan használnak, akik az állam fennmaradó népességénél számszerűen kisebb csoportot alkotnak”. Szlovákiában a magyar nyelv nem a bevándorlók nyelve, hanem hagyományosan

használt nyelv, tehát vonatkozik rá a Felek vállalása, miszerint „a regionális vagy kisebbségi nyelveket illető politikájuk kialakítása során figyelembe veszik az ezeket a nyelveket használó csoportok által jelzett szükségleteket és kívánásokat.” Természetes „kívánásunk” az anyanyelvi sajtó és a hivatalos tájékoztatások igénye anyanyelvünkön. Az állampolgárról szóló törvény módosítása ezt figyelmen kívül hagyja, mint ahogy figyelmen kívül hagyja saját korábbi, Strasbourgban tett felsőbb szintű vállalását is, tehát hiteltelenné teszi a jelenlegi szlovák törvényalkotást. Erre mindenképp felhívnom az EP figyelmét, és jogorvoslatot kérek.

3. LANCZ ATTILA

A rádió gazdaságossá tételének apropóján és egy „apropó” technikai malőr kíséretében a szlovákiai magyarok jelentős részét végül is sikerült megfosztani egyik alapvető jogától, amelynek érvényesítésére Szlovákia nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettséget. Úgy, ahogy az egyént minősíti az adott szó megsze-

gése, a hitelvesztés átkormányokat és államokat, rajtuk keresztül pedig az ország egész lakosságát is terheli. A jelenlegi szlovák kormány ezen a dolgon úgy látszik már rég túltette magát, hiszen részéről mindössze annyi érdemi ellenvetésre futja, hogy az ajánlás csak ajánlás. A kormánypártok a nagy presztí-

zsű nemzetközi emberi jogi szervezetek megállapításait érdemben nem tudják cáfolni, ezért a kilencvenes évek közepének gyakorlatához hasonlóan inkább kioktatják őket. Európai képviselőként a Szlovákiában kialakuló veszélyesen intoleráns folyamatokra hívnám fel a figyelmet, közmeghallgatásokat szerveznék, az EP-ben rendelkezésre álló írásbeli nyilatko-

zatok, állásfoglalási indítványok, felszólalások intézményét is igénybe venném. Konkrétan a Pátria kapcsán, a Brüsszelben épp a mostanában „futó”, nemek közötti egyenlőtlen bérezési gyakorlat ellen folytatott kampány apropóján arra a „kitűnő” európai unikumra hívhatom fel a figyelmet, hogy a közszolgálati Pátria szerkesztősége munkatársainak munkája

harmadával kevesebb anyagi megbecsülést érdemel, mint a szlovák szerkesztőségeké. A Bizottsághoz kérdésként intézném: a gazdaságosság fogalmának az uniós gyakorlatban van-e egy kisebbségekre vonatkozó speciális értelmezése, vagy a Pátria körüli dolgokat ők is egyszerűen csak etnikai alapon való diszkriminációnak tekintik?

A kormány által elfoga-

ÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁSOKON

4. ALBERT SÁNDOR

hozzá. Véleményem szerint minden lehetséges fórumon, beleértve a bécsi Emberjogi Ügynökséget is, hangot kell adni annak, hogy jogunk van az anyanyelven történő információszerezésre és nem nyugszunk bele a Pátria Rádió műsorszórásának korlátozásába sem.

Szomorúnak tartom azt is, hogy a 21. században egyáltalán a parlament elé kerülhet egy ilyen törvénytervezet. Másrészt, ha már oda került, akkor min-

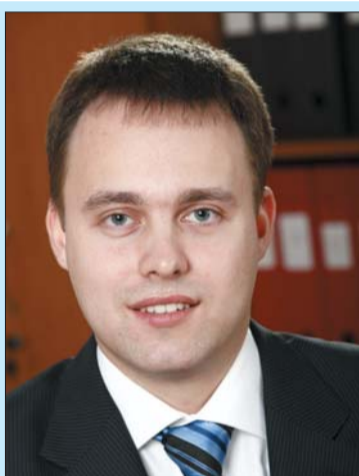
dent meg kell tenni azért, hogy a végső szavazáson megbukjon. Ennek érdekében mozgósítani kellene a hazai és nemzetközi civil szervezeteket, de az EU Parlamentben is hangot kellene adni elégedetlenségünknek. Sajtótájékoztatót hívnék össze, hogy ismertessem a törvénytervezet lehetséges negatív hatásait, felhasználnék a parlament plenáris ülésén és természetesen az emberjogi bizottság elé vinném az ügyet.

A petíció elindítását jó ötletnek tartom, és szívesen csatlakozom

5. HODOSY SZABOLCS

Előljáróban fontosnak tartom megjegyezni, hogy a szabad információszerezés jogát számunkra anyanyelven a Szlovák Köztársaság Alkotmánya 34. cikkelye 1. bekezdésében biztosítja. Európai szinten a Keretegyezmény a nemzeti kisebbségek védelméről és a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája biztosítja a nemzeti kisebbségek alapjogait, és megteremti a megfelelő feltételeket ahhoz, hogy a nemzeti kisebbség kifejezhesse, megőrizhesse és fejleszthesse az identitását. Amennyiben európai parlamenti képviselő leszek, mindent meg fogok tenni, ami a képviselői státusomból kitélik az EU szervei szintjén, hogy maga az Európai Unió is csatlakozzon a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményhez, mi több, olyan intézményrendszer alakuljon ki, amely ellenőrizni tudja a biztosított jogok érvényesítését. Bízom benne, hogy a Lisszaboni Szerződés ratifikációja után bátran mondhatjuk, hogy nemzeti kisebbségi identitásunkból fakadó jogaink az Unió alappillérei szintjén is biztosítva vannak.

Remélem, a büntetés csak rossz vicc, vagy hivatalnoki elütés. Fontos mindent elkövetni azért, hogy még véletlenül se kerüljön ilyen és ehhez hasonló rendelkezés a törvénybe. A törvénytervezet nem csak az államnyelvről szól, hanem a sorok között a kisebbségi nyelv szerepéről és helyzetéről is. Már maga az a tény is riasztó, hogy nem egyenlő módon van kezelve az államnyelv és a kisebbségi nyelvek. Mint előzőleg kifejtettem, szükségesnek tartom nemcsak a jogaink ismeretét, hanem azok érvényesítését is. A regionális vagy kisebbségi nyelvek Európai Chartája 10. cikke rendelkezik a közigazgatási hatóságok és közszolgálati szervek előtt történő nyelvhasználattal kapcsolatban. Itt olyan jogok vannak biztosítva, mint például „a közösséggel kapcsolatban álló tisztviselők a regionális vagy kisebbségi nyelveket használják azokkal a személyekkel fennálló kapcsolataikban, akik hozzájuk ezen a nyelven fordulnak”, vagy „a regionális vagy kisebbségi nyelveket használók szóbeli vagy írásbeli kérelmeket ezeken a nyelveken nyújthassa-

nak be”. Közösségünk nyelve a magyar – ez nem csak összekötő kapocs, hanem identitásunk egyik ismérve és megtartója. Tudnunk kell, hogy a kisebbségi nyelv magánéleti és közéleti gyakorlásának joga elidegeníthetetlen jog. Mindannyiunk feladata, hogy e jogot gyakoroljuk, megőrizzük, nyelvünket, nyelvhasználatunkat fejlesszük. A kérvényeket, beadványokat községeinkben, városainkban a közigazgatási szervekhez is magyarul nyújtjuk be. Kérjünk magyar formanyomtatványokat! Nem szabad megelégednünk, ki kell használni a már most is adott jogainkat, ahol lehet, mindenhol használjuk a magyar nyelvet!

6. BARA ZOLTÁN

Nyelvében él a nemzet, s benne élünk mi is. Bármilyen nyelvet használunk szakmánkhöz, munkánk közben – magyarul álmodunk és magyarul sírunk. Identitásunk kösziklője éppen az anyatejjel lelkünkbe szívott magyar szó. Minden magyar közösség Magyarországon kívül időről időre a saját bőrén érzékeli a nemzetállami gondolkodás kirekesztő hullámain.

Az anyanyelvünk védelmében három eszköz használatát javaslom:

1. használjuk ki meglévő nyelvi jogainkat – A Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartája komoly szintű védelmet nyújt a magyar szó szabadságának Szlovákiában, mégsem használjuk ki. Restek és lusták lennénk tán? Nem hiszem, hogy ez a fő ok. Nincsenek eszközök a kezünkben, amelyekkel felvértezve akadálytalanul élhetnénk jogainkkal. Hiányzanak könyvespolcainkról a nagy törvénytárak magyar fordításai (polgári, büntető, gazdasági, kereskedelmi, önkormányzati törvénykönyvek). Nagy szükség van azon szakmai csapatok támogatására, amelyek éppen ezen a siralmas állapoton próbálnak meg változtatni. Nélkülözhetetlen e téren például a Gramma Nyelvi iroda precíz szakmai munkája, a Rákóczi Szövetség Nokedl MAGYARÁZOM felhívása és az ANANYELVUNK.SK mozgalom honlapja. Üdvözlendő azon magyar önkormányzatok példája, amelyek élen járnak a magyar nyelv támogatásában – példaként említhetem a komáromi és párkányi városi buszok magyar feliratait. A hivatali nyelvhasználaton túl fontosnak tartom a gazdasági életben, a magán-szférában rejlő lehetőségeinket. Minden nyelv ereje végső soron azon múlik, milyen mértékben használják a gazdaság mindennapjaiban.

2. bővítsük nyelvi jogainkat – A politika boszorkány-

konyhájában főzzük ki azon előremutató javaslatainkat, amelyekhez Európa szerencsésebb történelmi fejlődésű országaiból meríthetünk. Az állam fizesse meg jobban azon alkalmazottait, akik több nyelven – köztük magyarul – is beszélnek (ne csak a titkoszolgálatoknál járjon személyi pótlék a magyar nyelv ismeretéért). A közigazgatásban vezessenek be külön egyablakos ügyintézés, ahol magyarul intézhetjük mindennapi dolgainkat. Ne csak a helyi szinten használhassuk anyanyelvünket, megyeszékhelyeinken is legyen alkalmazott. Ne a légből kapott 20 százalékos küszöböt tartsuk mérvadónak, Szlovákia teljesítse az Európa Tanács Miniszteri Tanácsának ajánlásait (amely előírja a 20 százalékos küszöb csökkentését).

3. civil szervezőerő és polgári engedetlenség – Ha az állami hatalom önkényesen avatkozik be nyelvhasználatunkba, jogunk van az ellenállásra. Ha Csallóköz helyett csak Žitný ostrov van feltüntetve tankönyveinkben, ne használják azokat magyar pedagógusok. A civil kurázi szellemiségéből példát mutattak a magyar szülők és a pedagógusok az Oktatási Minisztérium elleni fellépésükben. A Pátria Rádió és az anyanyelvi tájékoztatás megmentésért indított petíció aláírására buzdított mindenkit, aki magyarul álmodik, magyarul nevet és magyarul sír.

dott törvényjavaslat azt az államnyelvről szóló törvényt szigorítja, amely az utolsó Mečiar-kormány idején született meg. Megdöbbentő, hogy a 21. században, az Európai Unió tagjaként a szlovák kormány egy olyan eleve diszkriminatív törvényt szigorítana, amelynek létrejöttét így magyarították: „Az államalkotó nemzet nemzeti érdekei megvalósításának

fontos előfeltétele nyelvének védelme”. Tehát a törvényt nem a szlovák nyelv idegen hatásoktól való megvédése, nem a szlovák nyelvnek a hivatalos érintkezésben való egységes nyelvi szerkezetének megőrzése, nem az ország minden polgárának „társadalmi érvényesülése miatt érzett aggodalom” motiválta, hanem a szlovák nemzetállam szlovák államalkotó nem-

zetének érdeke. A törvényt a nacionalizmus ihlette és tartalmában is ennek felel meg. Az Európai Unió demarsa, az USA tiltakozó jegyzéke, a szlovákiai magyarok és Magyarország erőteljes tiltakozása sem volt elég ahhoz, hogy a többség diktatúrájának elvét deklaráló kormányerőket meggyőzzék arról, hogy a párbeszéd, a mások iránti nyitottság és bizalom több al-

kotó energiát mozgósíthat az ország érdekében, mint a kirekesztés, az erődemonstráció és a kollektív megaláztatás. Tizennégy évvel a törvény létrejöttét követően a sors furcsa fintora, hogy annak a „szociáldemokrata” pártnak a minisztere kezdeményezi a szigorítást, amelynek európai parlamenti frakciója határozati javaslatában a következőket fogalmazta meg a törvény-

nyel kapcsolatban: „a lakosság 11%-át, akik a magyart anyanyelvükként beszélik, megfosztja a hivatalos érintkezésben és a közélet nagy részében nyelve használatához való jogától”. Fontosnak tartom, hogy a legkülönbözőbb európai fórumokon továbbra is felhívjuk a figyelmet és tiltakozunk az ilyen jelenségek ellen. Nem normális állapot ugyanis, hogy némely

kormánytagok botrányos kijelentései után – pl. a magyarok az utcán magánemberként is szlovákul beszéljenek –, a kormány most már ténylegesen is szlovakizálja az magán-szférát. A nyelvtörvény további szigorításával az európai fórumokon már kevés olyan döntéshozó marad, aki még fűzött némi reményt ahhoz, hogy esetleg a „tükör görbe”.

7. KLENOVICS GÁBOR

A nemzeti sajátosságú problémák, kisebbségi kérdések, amelyek tagállami hatáskörbe tartoznak, nehezen oldhatóak meg Brüsszelből. Ezekben a kérdésekben az Európai Parlament egyszerűen nem dönthet, nincs hatásköre. A jogtörvényekre viszont fel kell hívni a figyelmet – ez kötelesség – de csodát várni nem lehet. Európai parlamenti képviselőként ki lehet használni az ún. **idő előtti egyperces felszólalás intézményét**, melyre általában havonta egyszer kb. 1 óra terjedelemben kerül sor a strasbourgi plenáris ülés alatt. Azonban ennek a lehetőségnek korlátai vannak: ez alatt az 1 perc alatt nehéz felkelteni a képviselők figyelmét a téma iránt, nem még meg-

oldást is találni. A képviselőnek ugyancsak módjában áll **írásbeli választ igénylő kérdést intézni a Bizottsághoz, illetve a Tanácshoz**, melyben felhívja az érintett intézmény figyelmét a problémákra. Erre viszont képviselőként havonta egyszer van lehetőség, kevéssé hatékony (hiszen a megszólítottak 3-6 hét áll rendelkezésre válaszolni, és a választ semmiféle kötelezettség nem kíséri). A figyelemfelkeltés sokkal járhatóbb útja a **képviselőkkel való személyes találkozók, szövetségesek keresése**. Ez azonban még mindig nem oldja meg közösségünk problémáit. A civil szervezetek petícióját természetesen támogatom és személyesen is aláírtam.

Sőt, a megjelenés másnapján Brüsszelben kollégáim, ismerőseim aláírását is megszereztem e nemes cél érdekében. A Pátria Rádió kulturális örökségünk része, óvnunk és védelmeznünk kell.

Ami a szlovák kormány legújabb próbálkozását illeti, ennek egyértelmű célja, hogy egy kisebbség, nemzeti közösség alapvető emberi jogait megcsorbítsák, és annak tagjait megfélemlítsék. Ha nem

lépünk fel erélyesen és egységesen jogaink tiprása ellen, akkor holnap talán az iskoláinkat zárják be, aztán megszüntetik a magyar szentmiséket, isztentiszteleteket. Ez ellen viszont közösen kell fellépünk: közösen politikusnak és magánszemélynek, vállalkozónak és gyermekeit otthon nevelő anyának. Ez közösségünk érdeke kell, hogy legyen. A választások tétje éppen ez lehet. A Lisszaboni Szerződés ratifikálásával elkezdődhet egy folyamat, amely végső soron lehetővé tenné egy jogi norma megalkotását a kisebbségi jogok terén. Ezért is fontos, hogy 2009. június 6-án elmenjünk választani. Mi, mindnyájan így (is) védelmezhetjük jogainkat, nyelvünket és kultúránkat.

8. ANDRÁSSY ZSUZSA

A Pátria megmentéséért, valamint a szlovák nyelvtörvény tervezett formában történő elfogadása ellen, mint képviselőnek az elsődleges feladatomban az európai szintű figyelemfelkeltést tekintem. Minden lehetséges fórumon, minél szélesebb körben (az Európai Parlament plenáris ülésein, nem formális találkozók, európai médiákon, sajtón, intergroupok intézményén keresztül stb.) felhívom a figyelmet arra, hogy milyen következményekkel jár az, ha csökken a lehetőség az anyanyelven történő információszerezésre. Sajnos annak ellenére, hogy a kisebbségi jogok megsértése elfogadhatatlan egy olyan országban, amely nem várhatunk azonnali megoldást a nehézkesen

és hosszadalmasan működő európai uniós intézményrendszerrel. Mivel jogilag a kisebbségvédelem még nem vált az uniós gyakorlat részévé, paradox módon csupán a csatlakozni kívánó államok kötelesek „biztosítani a területükön élő kisebbségek jogainak védelmét”, nagyon nehéz a figyelemfelkeltésen kívül valamilyen hathatóbb eszközt alkalmazni.

A koppenhágai kritériumokban megjelenő kisebbségvédelmi előírások betartása a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartáján és a Kisebbségi Keretegyezményen keresztül volt vizsgálható az uniós csatlakozási tárgyalások során. A szlovák nyelvtörvény, a tervezett formában történő elfogadása esetén, Szlovákiában, vagyis egy többnyelvű országban, az EU

egyik tagországában egyetlen nyelvnek a felsőbbrendűségét mondaná ki, ami ellentétben áll a Szlovák Köztársaság nemzetközi szerződéseiben vállalt emberjogi és kisebbségvédelmi kötelezettségeivel. Jogszabályokkal előírni a polgárok hétköznapi nyelvhasználatát durván sérti az emberi jogokat, a szólásszabadságot. A Chartát aláírt országoknak rendszeres (hároméves időközökben) jelentést kell adniuk a vállalt pontok teljesítéséről az Európai Tanácsnak. Már a 2007 végén

megjelent EU jelentés tartalmazza, hogy „a szlovák nyelvtörvény ellentétes a Szlovákia által ratifikált Charta előírásaival”. Erre a hiányossága az EP magyar nemzetiségű képviselői már többször is figyelmeztettek a napi munkájuk során. Ennek jegyében és erre is hivatkozva próbálnám meggyőzni az Európai Parlamentben ténykedő szlovák kollégákat az anyanyelv használatának fontosságáról, és arról, hogy mint EP-képviselők magasabb szintről vizsgálják a nyelvtörvény elfogadásának következményeit. Próbálnám őket meggyőzni és a saját oldalunkra állítani, ezáltal talán az őket jelölő pártok sorában is egy felvilágosultabb hullám fog kibontakozni és a jövőben a mindnyájunkat sújtó gazdasági problémákra tudjuk az erőnket összpontosítani.

9. ifj. BANAI TÓTH PÁL

Az Európai Unió szabályozási rendszere mindenkire egyformán érvényesek. Sajnos ez egyben azt is jelenti, hogy sok esetben túl általánosan kell megszövegezni azokat, hogy lehetőleg mindenkire alkalmazhatók legyenek. A mezőgazdaságban még az uborka méretét, sőt alakját is pontosan meg lehet szabni, az emberi vagy kisebbségi jogok viszont nem mérhető centiméterekben. Ez lehetőséget ad arra, hogy a nemzeti kormányok olyan törvényeket, rendeleteket hozzanak, amelyek betű szerint nem sértik az általános európai normákat, de alkalmazásuk homlokegyenest ellentmond az elveknek. Már ahol a szándék megvan hozzá, mivel Svédországból, Finnországból vagy Hollandiából ritkán hallunk ilyen panaszokat, pedig kisebbségekből ott is van néhány. Az EP-képviselőinknek ezen a téren főleg a következő lehetőségei vannak:

1. Szövetségeket keresni az EP-ben - Európában nagyon sok kisebbség, nagyon különböző helyzetben. Erre utal az is, hogy az EU-ban nincs általánosan elfogadott definíció a kisebbség fogalmára. Meg kell találnunk azokat, akik hasonló problémákkal küszködnek, és közösen kell fellépni velük a rendeletek javaslásakor, szövegezések és jóváhagyásakor.

2. Kezdeményezni és kiharcolni olyan állandó vagy eseti bizottságok létrehozását, amelyek figyelemmel követik és értékelik a kisebbségek helyzetét. Ezek munkájában részt venni, pontosan dokumentálni és nyilvánosságra hozni a konkrét eseteket, ahol a kisebbségi vagy nyelvi jogok sérülnek.

3. Nyomást gyakorolni a hazai pártokra az EP frakciókon keresztül – en-

nek volt példája a Smer tagságának felfüggesztése az Európai Szocialista Pártban.

Az ideális azonban az lenne, ha „házon belül” lennének képesek megoldani a problémákat. Nagyon fontos, hogy hosszú idő után akadt egy szlovák politikus, Iveta Radičová, aki nyíltan felvállalta a magyar kisebbség támogatását. Nagyon fontos hogy több magyar szavazatot szerezzen. Ha így lesz, akkor a jövőben esetleg más szlovák politikusok is felvállalják a magyarok ügyét. Így apránként elérhetjük, hogy ne legyen kifizetődő a „magyarkártya”.

Ez a „gumitörvény” klaszikus példája, egy Damoklész kard, ami bármikor bárki ellen alkalmazható. Lehet keresni helyesírási hibát egy kis étteremben, mondjuk a komáromi járásban, vagy alkalmazni magyar többségű önkormányzatok, kulturális szervezetek, vállalkozások ellen. A jelenlegi kormány viszonya a médiával sem éppen felhőtlen, a miniszterelnök nevezte már hiénáknak, idiótáknak az újságírókat. Jól jön ilyen törvény, amely alapján bármelyiküket akár naponta meg lehetne büntetni. Ennek azonban az az eredménye, hogy a szlovákok között is sok az ellenzője. Fontos lenne, hogy összefogjunk velük és együtt lépünk fel, ahol csak lehet. Minden lehetséges módszerrel rá kell mutatnunk, hogy a törvény káros és alkalmazhatatlan.

10. ifj. KESZEGH BÉLA

A nyelvtörvény az egyik legkézenfekvőbb példája annak, amikor egy törvény nem valamiért szól, hanem valami ellen. A törvényben szabályozott gáncsoskodás nem szolgálja a szlovák nyelv védelmét és annak ápolását, hanem a nyelvi sokszínűséget igyekszik felszámolni, beolvasztani azokat, akik „kilógnak a sorból”. Voltak a történelemnek olyan időszakai, amikor ez az elgondolás népszerű volt, azonban kijelenthetjük, hogy ez egy idejétmúlt, elkorcsosult elképzelés, amely csupán az indulato-

kat korbácsolja és felsőbbrendűséget mutat. Milyen Európa az, ahol nem a hallgatói igény dönti el azt, hogy legyen bármilyen nemzetiségű mozi vagy kereskedelmi rádió? Milyen Európai Unió az, amelyben a libák tömésének betiltásáért kiállnak, azonban egy közösség másokat nem sértő természetes jogaiért nem lehet hatékonyan fellépni? Minden népnek megvan a saját keresztje, ezért türelmesnek kell lennünk abban, hogy elmagyarázzuk követeléseinket, amelyek az alapvető európai gondola-

tokra épülnek. Az Unión belül kemény munkával társakat kell találnunk, akik megértik jogos követeléseinket, hogy egy európai keretben megértsék a nyelvünkhöz és az értékeinkhez való feltétlen ragaszkodást. A szlovákiai magyar hír-

szolgáltatás esetén fontosnak tartom az Európai Unió által szorgalmazott digitalizációs folyamatot, amely egyfajta kiskaput is kínálhat a nyelvtörvény akadályaival szemben. A digitális rádiózás és tévézés a Schengeni rendszerhez hasonló átjárást biztosít, ami új lehetőségeket nyit meg számunkra. Ezért szlovákiai magyarokként ennek támogatása és sürgetése az Európai Parlamentben egy kiemelt feladat.

A magyar nyelv védelmezése terén két célkitűzést tartok fontosnak. Először a saját portánkon kell rendet rakni, mivel csupán

a mi hanyagságunk az okozója annak, hogy a magyar nyelv használatának tere egyre szűkül. Tucatszám tudunk olyan lehetőségekről, olyan magánszemélyekről vagy vállalkozókról, akik használhatnák bizonyos helyeken a magyar nyelvet, mégsem élnek a lehetőséggel. Mennyi olyan üzletről, vagy önkormányzatról tudunk, ahol a lehetőség adott a többnyelvű feliratok használatára, azonban mi mégsem élünk ezzel a lehetőséggel? Ugyanúgy fontosnak tartom, hogy olyan üzenetek szülessenek a szlovákiai magyarok és szlovákok

irányába, hogy jó, hasznos és divatos magyarul tudni és beszélni. A magyar tudás nem teher, hanem előny, amely munkalehetőségeket és más előnyöket is biztosít számunkra. A magyar nyelv ismeretével szélesebb a világ számunkra, és egy olyan kulturális örökséggel ismerkedhetünk meg, amely minden nemzet tagját tovább gazdagítja. A nyelv használata egy önálló döntés, ezért ha azt egy olyan értéknek ítélik meg, ami gazdagít és előnyöket hordoz, akkor véleményem szerint egyre több szlovák is megszólal majd magyarul.

11. CÚTH CSABA

Jogászként és nyelvészként is a kisebbségek nyelvhasználati jogaival foglalkoztam szakdolgozataimban, sőt, doktori kutatásaimban is ezeket a kérdéseket boncolgatom. A kisebbségek nyelvhasználati jogait több nemzetközi szerződés biztosítja, sajnos az Európai Unió eddig nem foglalkozott részletesen a problémakörrel. Az EU-csatlakozás feltételül szabták ugyan a kisebbségi jogok érvényesülését a csatlakozni vágyó államokban, de nincs mozgáster ezeken folyamatos ellenőrzésére. A Lisszaboni Szerződés változást hozhat ezen a területen is, és jogalapot teremthet egy európai uniós kisebbségi politika kialakítására. Nem kell mást tenni, mint az Európa Tanácsban már megfogalmazott elveket EU-s jogszabályokká alakítani és ezeket betartatni. Az MKP képviselőinek ebben kulcsszerep juthat, hiszen kevés nemzeti kisebbség tudja az EP-be juttatni képviselőit. Ki kell mondanunk, hogy a kisebbségek anya-

nyelvhasználat nem megtűrt jelenség, vagy nagylelkűen gyakorolt kegy, hanem a szabad Európában egy magától értetődő, természetes jog. Enélkül nem fogjuk tudni otthon érezni magunkat Európában.

Érdekes, hogy ahányszor kormányra kerül az SNS, mindig előkerül a szlovák államnyelv védelmének kérdése. Ha egy adott állam nyelve egyáltalán védelemre szorul, az semmiképpen sem mehet a nemzeti kisebbségek nyelvhasználatának kárára. Rendkívül szerencsétlennek tartom,

hogy az 1999-es kisebbségi nyelvtörvény által törölt szankciók ismét visszakerülhetnek az 1995-ös nyelvtörvénybe. A szakirodalom szerint ezek alapján 1995 után nem róttak ki büntetést, sokkal pusztítóbb volt azonban a közvetett hatás, mivel a szlovákiai magyarok nem merték használni anyanyelvüket. Ha pedig a szankciók mellé további betarthatatlan rendelkezések párosulnak, akkor ez a törvényjavaslat rossz, antidemokratikus. De tegyük fel a kérdést, hogy mi szlovákiai magyarok, kihasználunk-e minden lehetőséget, hogy anyanyelvünket gyakoroljuk? Magyar helyesírás szerint írjuk nevünket? Magyar iskolába íratjuk gyermekeinket? A hivatalokban, üzletekben merjük-e használni anyanyelvünket? Élünk-e törvény adta jogainkkal? Legyen bennünk annyi civil kurázszi, hogy a hétköznapiakban tiltakozunk a külső fenyegetések ellen, és akkor nem csak Európában, hanem Szlovákiában is otthon érezhetjük magunkat!

12. SLOVÁK GYULA

A Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartájának 11. Cikkére („Tömegtájékoztató eszközök”) hivatkozva nyomást gyakorolnék a rádió vezetőségére és a kormányra.

A törvény az Európa Tanács nyelvi chartáján belül a „kibúvókat” keresi, élve azzal a nézettel, hogy az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által megfogalmazott ajánlások nem kötelező érvényűek egy

adott országra nézve. Mint európai parlamenti képviselő a parlamenten belül együttműködnek további hasonló helyzetű kisebbségek képviselőivel. Együttesen lépnek fel az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának szakértőinél, és parlamenti felszólalásokkal hívnák fel a figyelmet a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartájának megsértésére.

13. AGÓCS GERGELY

A magyar nyelvű, Pátria vételi lefedettségével kapcsolatban keletkezett technikai problémák megoldatlansága sérti a magyar kisebbség tájékoztatáshoz való jogát. Szintén a sajtószabadságot sértik az államnyelvtörvénynek azok a rendelkezései, amelyek lehetetlenné teszik, hogy kisebbségi nyelvű kereskedelmi rádióadások jöhessenek létre. Egyértelmű, hogy ez ellen lépni kell. A kisebbségi jogok, a kisebbségek védelme, illetve a kisebbségvédelmi mechanizmusok és monitoringjuk vonatkozásában jelenleg nincsenek általános érvényű normák az Európai Unióban. Az Európai Tanács 1993-ban meghatározta azokat a politikai kritériumokat, amelyeket valamennyi tagjelölt országnak teljesítenie kell, mielőtt csatlakozhatna az Európai Unióhoz. Ezek között szerepel a kisebbségek jogainak tiszteletben tartása és védelme is. A kisebbségi jogok megsértése elfogadhatatlan egy olyan országban, amely az európai közösséghez tartozónak tekinti magát. Véleményem

szerint az EP-nek aktívabb szerepet kell vállalnia a kisebbségi jogok figyelemmel kísérésében. Amennyiben EP-képviselő lennék, mindenképp szorgalmaznám, hogy az Európai Unió gyakoroljon valamiféle nyomást hazánk törvényhozó testületére, konkrétan hogy javasolná a szlovák nyelvtörvény olyan irányú megváltoztatását, amely lehetővé teszi magyar nyelvű regionális rádió- és televízióadások sugárzását a Szlovák Köztársaság főleg magyarlakta területein.

Európa megosztottságának megszüntését és az átalakulás kezdetét követően az Európa Tanács két jogilag kötelező érvényű dokumentumot fogadott el, amelyet az Európa Tanács legtöbb tagállama ratifikált. Jelenleg azonban súlyos gondok vannak a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájának végrehajtásával egyes EU-tagállamokban, így például Szlovákiában. A szlovák államnyelvtörvény elbátorlatozóan hat a kisebbségi nyelvek használatára, mivel de facto korlátozza nyelvhasznála-

ti szabadságukat. Az államnyelvtörvény jelenlegi formájában tehát önmagában véve probléma a magyar-szlovák kapcsolatokban. Következő probléma, hogy ezt a törvényt tovább kívánják szigorítani a nyelvhasználati szabálysértések pénzbüntetésének bevezetésével. Elfogadhatatlan, hogy egy uniós tagállamban korlátozzák egy kisebbség nyelvét, kultúráját. Éppen ezért fontosnak tartom, hogy európai szinten is foglalkozzunk az adott problémával. Továbbá szükséges, hogy az EP-ben működő Nemzeti Kisebbségügyi Intergroup (munkacsoport) tényfeltáró missziót küldjön Szlovákiába, hogy pontos képet kapjon az itt élő magyarság helyzetéről.

Bízom a közösség erejében

2009. április 25-én Ipolyságon is polgármesterválasztásra kerül sor. Kérdéseinkre BÉLIK GYÖRGY, az MKP jelöltje válaszol.

Bélik úr, Ön a legutóbbi választások után alpolgármesterként dolgozott, ám a polgármester lemondása után Ön irányította Ipolyság város ügyeit. Hogyan értékeli ezt az időszakot?

– Ez volt életem legnehezebb időszaka, hiszen három ember felelősköre hárult rám, ráadásul novemberben még egy betegség is hátráltatta munkámat. Ennek ellenére úgy érzem, hogy a hivatal tevékenysége a rendes kerékvágásban haladt és a polgárok sem érezték ennek negatív hatását. Eredményeink is vannak, sikerült 5 utca burkolatát felújítani, EU-s pályázatot nyertük iskolaépületünk felújítására, hogy csak a leglényegesebbeket említsük.

Most milyen tervekkel, elképzelésekkel indul a választáson? Ön szerint milyen lehetőségek vannak Ipolyság fellendítésére?

– Tervezni kell, de mindig a lehetőségekből kiindulva. A politikai és a gazdasági helyzet most nem nekünk kedvez, ennek ellenére tenni kell a városért, fokozatosan rendbe akarjuk hozni úthálózatunkat, a Fő teret, természetesen EU-s forrásokból. Lehetőségeimnek az idő is korlátot szabhat, hiszen a választási időszakból bő másfél év marad,

hogy bizonyíthatassak. Bízom a közösség erejében, hiszen a 13 tagú képviselő-testületből 10 az MKP színeiben indult, de a másik hárommal is együtt tudok gondolkodni.

Mit jelent az Ön számára az MKP támogatása?

– Meggyőződésem, hogy az MKP helyi politizálásának eredményeként juthatott be 10 képviselő a helyi önkormányzatba. Ezt sikerként könyvelhetem el, de a felősség is nagy. Kemény elvárásoknak kellett megfelelnünk és érzésem szerint nem okoztunk csalódást választóinknak.

Sikeres szereplést kívánunk Önnek a választásokon!

Véget ért a 2. Beiratkozási Körút

Beiratkozási Körutunk idei programsorozatba igyekeztünk beépíteni tavalyi tapasztalatainkat és talán nem túlzás, hogy szinte mindenhol nagy sikerrel zárultak rendezvényeink. A megvalósításban idén nagyobb szerepet kaptak a helyi szervezők, az alapiskolák és óvodák vezetői, pedagógusai, akiknek ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a fáradozásaikért.

Célunk nem az egyszerű, gyors sikerek learatása volt, hanem egy szisztematikus munka megkezdése, amellyel közbeszéd témájává tudjuk tenni az anyanyelvi oktatás ügyét. De ha mégis kicsit egzaktabbak szeretnénk lenni, nézzük a beérkezett, ám még korántsem teljes adatsort! Előre kell bocsátanunk, hogy az adatok csak szeptemberben válnak véglegessé, ezért az igazi elemző munka csak akkor kezdődhet.

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségéhez beérkezett adatokban a második, harmadik, negyedik osztályok átlagához hasonlították az elsősök számát. Ez alapján a magyar iskolába íratott gyermekek száma az előző évekhez képest idén 95,56 %. Többet árulnak el a járásokra lebontott számok, melyek szerint a 18 magyarlakta járásban csupán hatban növekedett a szám. Ebben a sorban a sereghegyi (73,65 %), a lévai (80,82 %), a komáromi (82,72 %), a vágsellyei (83,19 %) és a losonci (83,70 %) járások voltak a mellékelt mutatókkal.

Persze azt is tudjuk, hogy a demográfiai hullám miatt az abszolút számok nem mutatják a teljes igazságot, de a fenti járásokban az arányok nem magyaríthatóak kizárólag a kisebb születési számokkal. Az is statisztikai tény, hogy lassan kifelé tartunk a demográfiai hullámból, hiszen megszülettek azok a gyermekek, akik a késleltetett gyermekvállalás miatt hiányoztak az előző évek statisztikáiból. Számunkra, felvidéki magyarok számára ez azt is jelenti,

hogy amennyiben ezekben az években meg tudjuk őrizni oktatási intézményeinket, a következő években valószínűleg nem lesznek gondok az új osztályok megnyitásával.

A túlélés persze még nem azt jelenti, hogy a szlovák társadalmon belül meg tudjuk őrizni számarányunkat. Ehhez szemléletbeli áttörésnek kell bekövetkeznie. Komáromban a korábbi évek kiegyensúlyozott adatai után tavaly 158:117-re módosult az elsős magyar és szlovák gyermekek aránya. Beiratkozási Körutunk tavalyi komáromi állomásán is csupán kb. 200-an vettek részt, idén azonban 500-an fogadtak bennünket a Városi Művelődési Központban. A két rendezvény látogatottsága közötti különbség a beiratkozási számokban is megmutatkozott, hiszen szeptemberben több mint 200 elsős gyerek megy magyar és kb. 120 szlovák iskolába.

Több településen is történt még javulás. Érsekújváron 44-ről 46-ra nőtt a magyar iskolába íratott gyerekek száma, de a többi iskolában még nagyobb számú növekedés tapasztalható. Léván a tavalyi kisiklás után lehet, hogy újra két osztályt nyitnak. Kétyen minden magyar gyereket magyar iskolába íratnak, tavaly nem nyitottak első osztályt. Pereden és Bényben is több magyar kisiskolás lesz, mint tavaly.

Ahogy országosan is csökkent a leendő magyar elsősök száma, úgy az általunk bebarangolt helyszínekről is érkeztek kevésbé kedvező adatok, például Somorjáról, Zselizről, Palástról. Ezeket sem szabad azonban egyértelmű kudarcként felfogni, hiszen sok összetevője van egy-egy végső számadatnak. A külső szemlélő számára csalódást keltőnek tűnő szám mögött is sokszor rengeteg munka van, és sikerként kell elkönyvelni a „csak” ilyen mértékű csökkenést is.

Cúth Csaba,

a Beiratkozási Körút főszerzője

A rádiózás szakemberei – Ozogány Ernő és Szántó Gábor – a Pátria Rádió elhallgattatásának háttéréről

Nem pénz, hanem szándék kérdése a Pátria hallhatósága

A Pátria Rádió vételi lehetőségének visszaállítását is követeli az a petíció, melyet a Csemadok, a szülők szövetsége, a pedagógusok szövetsége, a cserkészszövetség, a VIA NOVA ifjúsági szervezet és az MKP kezdeményezett. Az MKP rögtön azután, hogy a középhullámról az ultrarövidhullámra való átállást követően a Pátria Rádió adásai elérhetetlenné váltak a felvidéki magyarság számára, tiltakozott a Szlovák Rádió vezetőségének ellenünk folytatott hazárdjátéka ellen, és felszólította a Szlovák Rádió vezetőségét, hogy ebben saját felelősségüket is tudatosítsák. Ez a mai napig nem történt meg. Úgy döntöttünk, a rádiózásban tekintélynek számító szakemberekhez fordulunk, hogy mondják el véleményüket, miért nem szól a rádiónk, és hogy ők milyen megoldást látnak eme áldatlan helyzetben.

OZOGÁNY ERNŐ

(villamosmérnök-író, televíziós szakember, szlovákiai magyar tudománytörténész)

● **A középhullámról az ultrarövidhullámra való áttérést a kor műszaki körülményei és a sokkal olcsóbb ultrarövidhullám indokolta. A Szlovák Rádió vezetősége hogyan válaszolt korunk műszaki kihívásaira?**

– A jelenleg hozzáférhető információk arról tanúskodnak, hogy a Szlovák Rádió jelenlegi vezetése épp a laikus megközelítést választotta, amikor ez év februárjában „rendet” kívánt teremteni az éterben: adótornyokat vont ki a forgalomból, szinte valamennyi műsorának sugárzási frekvenciáját megváltoztatta. Ez érintette a szlovák adásokat is, viszont számunkra rendkívül fájdalmas, hogy ebbe a „reformba” bekerült a Pátria Rádió is. Ugyanis a változtatások azt hozták magukkal, hogy nagy területeken egyszerűen nem fogható az adás. Ez a szlovák hallgató számára is elfogadhatatlan, de neki legalább megvan a lehetősége arra, hogy a négy közszolgálati adóból esetleg azt hallgassa, amely még nem tűnt el számára az éterből, a kisebbségek viszont csak egyetlen forrásból kaphatják az információt, tehát nincs választási lehetőségük. Tekintve, hogy törvény biztosítja az információszerezéshez való jogot, a rádió vezetősége mindaddig törvényt sért, amíg nem juthatnak hozzá a hazai magyarok anyanyelvükön a műsorokhoz.

Statisztikai adatok szerint a hazai magyarságból elsősorban az idősebb korosztályhoz tartozók, a falun élők, így a rosszabb anyagi helyzetben levők hallgatják a Pátria adásait. Ebből egyértelműen következik, hogy a nyitrai és rimaszombati középhullámú adók kikap-

csolása nem elsősorban műszaki, hanem szociális kérdés, hiszen az ultrarövidhullámra még akkor sem követhetik a régebbi típusú készülékükön az adást, ha épp fogható lenne náluk a Pátria műsorra. A rádióhullámok terjedése – talán meglepő – szakmai feladat, amelyről legjobban, ha a hozzá nem értők távol tartják magukat.

● **Viszont ma már annyira olcsók a rádiókészülékek, hogy ha valaki tényleg rádiót akar hallgatni, akkor már egy 10 eurós készülékkel is megteheti ezt. Ezért úgy hiszem, inkább az a fő gond a polgárok számára, hogy számos helyen még a legkiválóbb rádiókészülékekkel sem tudják fogni a Pátriát. Ön szerint milyen műszaki megoldásokat kellett volna eszközölni a Szlovák Rádió vezetőségének ahhoz, hogy elejét vegyék annak a botránynak, ami most a Pátria Rádió elhallgattatásával kibontakozott?**

– Erről használható tanácsot csak az a szakember tud adni, aki a témakörben igazán járatos. A legkiválóbbak egyike e kis országban Szántó Gábor mérnök, aki nemcsak rátermettségét bizonyította, hanem a Szlovák Rádió egyik legkiválóbb műszaki munkatársaként pontos tervet is kidolgozott a Pátria Rádió vételi lehetőségeinek biztosítására a magyarok vidékeken.

Megfogadtuk Ozogány Ernő tanácsát, és megkérdeztük Szántó Gábor mérnököt is.

SZÁNTÓ GÁBOR

● **A műszaki okok mellett mi indokolja még a Pátriának a középhullámról az ultrarövidhullámra való átállását?**

– Elsősorban az, hogy az ultrarövidhullámú sugárzás sokkal olcsóbb. Egy középhullámú adó üzemeltetése többbe kerül, mint néhány tucat ultrarövidhullámú.

Az átállás szükségszerűségét tehát el lehet fogadni, de azt már nem, ahogyan történt. A Szlovák Rádióknak ugyanis meg lett volna a lehetősége arra, hogy anyagi veszteségek nélkül valósítsa meg a Pátria átállását az ultrarövidhullámra (és ugyanez vonatkozik a szlovák Regina adóra is, de most elsősorban a mi rádióinkra összpontosítunk), sőt, még nyeresége is lehetett volna ebből. Ezzel kapcsolatban én még 2006-ban kidolgoztam egy projektet a Szlovák Rádióban szükséges reformokra. Ezek közül

guk. De még mindig van lehetőség arra, hogy a közrádióadók adóinak ésszerűsítésével megoldják ezt az áldatlan helyzetet.

● **Hogyan oldhatná meg a Szlovák Rádió anyagi befektetések nélkül, hogy egész Dél-Szlovákiában fogható legyen a Pátria Rádió?**

– Azon kellene elgondolkodni, illetve változtatni, hogy a meglévő rádióadótornyok milyen adásokat sugározzanak. Nézzze, jelenleg a Szlovák Rádió sugározza a Rádió Slovensko adást, a

hallgatják, és közben 22 ultrarövidhullámú rádióadó sugározza azt. Ha abból átadnának kettőt a Pátriának és még néhányat a Reginának, még mindig maradna körülbelül 15, amit jó pénzért értékesíthetne a szlovák állam. Ezzel persze nem mondom azt, hogy szűnjön meg a Rádió FM adása, de ilyen kis létszámú hallgatóság mellett megengedhetetlen luxus, hogy azt 22 rádióadó sugározza szerte Szlovákiában. A Rádió FM továbbra is elérhető maradhatna például a műholdak és az internetkapcsolat segítségével. A Pátriának csupán egyetlen adóra lenne szüksége a pozsonyi Kamzík hegyen egész Pozsony és Nyugat-Szlovákia lefedettségére (javasolnám erre a 89,3 MHz-es frekvenciát, vagy azt, hogy ezen a a Devín adó sugározzon, és annak a jelenlegi 104,4 MHz-es frekvenciáján a Pátria), és egyetlen adóra Szepsiben, hogy Dél-Szlovákia keleti része is lefedve legyen. Csak ennyi. És ezzel egy időben be lehetne fejezni a rádiószékház épületének tetejéről történő, teljesen értelmetlen középhullámú sugárzást. Sőt, így még a Pátriát jelenleg sugárzó érsekújvári URH adóra sem lenne szükség.

● **A rádióadó székház tetején lévő középhullámú adó, mely a Pátriát is sugározza, nem jelent megoldást?**

– Nem, hiszen csak egy kis területre, Pozsonyra és tőle néhány kilométerre fogható ennek segítségével az adás, hiszen kis teljesítményű adóról van szó. Különbözőben az is, hogy a rádiószékház tetejére adót építettek, igazolja, hogy a Szlovák Rádió vezetőségének komoly hiányosságai vannak a műszaki kérdéseket illetően. Közismert, hogy a középhullámú rádióhullámok adóit olyan helyen kell megépíteni, ahol magas a vízszint” (például Nyitrán és Rimaszombomban. Rossz megoldás például a középhullámú sugárzó beszercebányai adó is, mert azt masszív kőtalajzatra építették). Nem jó az sem, ha az adókat olyan tetőkre építik, amelyet elektronikus hálózatok vesznek körül. Mégpedig a Szlovák Rádió pozsonyi épülete (az ún. „Piramis”) ilyen, körbevéve a trolibuszok és a villamosok vezetőkeivel! De ugyanúgy érthetetlennek számomra a a szlovákiai rádiózással kapcsolatos egyéb furcsaságok is, mint például az, hogy az állam, pontosabban a kultu-

rális minisztérium évi 40 millió koronával (illetve most már ennek az összegnek megfelelő euróval) támogatja az ún. rádióamatőr sportot – azaz a külföldre való sugárzást 250 KW-os rövidhullámon és hat nyelven, miközben mindegyiken csak napi egy órán át közvetítenek! Minek? Már a Szabad Európát sem sugározzák hozzánk, de Szlovákia óriási összegeket fektet abba, hogy külföldön is hallható legyen. A mai világban, amikor a műholdak és az internet segítségével ez csak fillérekké kerül, hatalmas összeget dobunk ki erre – teljesen feleslegesen. Hiszen a Szlovák Rádió adásait az EURO-BIRD műhoddal is közvetíti!

● **Mennyi időre lenne szükséges ahhoz, hogy az ön javaslata alapján biztosítsák a Pátria Rádió elérhetőségét egész Dél-Szlovákiában?**

– Egy éjszaka alatt megoldható lenne minden. Semmi más nem kell ehhez, csak a rádió vezetőségének akarata. És nem csak a szlovákiai magyarok miatt lenne ez kívánatos, hanem így évi százmillió koronát tudna az állam az adófizető polgárok pénzéből megspórolni.

● **Egy utolsó kérdés, de elkerülhetetlen. Ha ennyire egyszerű a megoldás, vajon miért nem lépi meg ezt a Szlovák Rádió vezetősége?**

– Jó kérdés, a válasz mögött pedig számos indok lehet, de műszaki nehézségek semmi esetre sem. A Szlovák Rádióknak minden eszköze és lehetősége meg van arra, hogy a Pátriát pillanatok alatt elérhetővé tegye, és hogy ezt mégsem teszi? Erre a kérdésre én is csak kérdésekkel válaszolhatok: A rádiótanács miért nem ellenőrzi az esetleges érdekütközéseket? Gondolok itt például arra, hogy a rádió vezetősége egyik tagjának négy olyan cége is van, amely rádiózással kapcsolatos szolgáltatásokat is nyújt. És ugyanez a tanács miért csak a 200 ezer korona feletti kiadásokat ellenőrzi? Mondok egy elméleti példát: tagja vagyok egy társaságnak, veszek valamit a közösből 500 ezerért, de megbeszéltem a szállítóval, hogy részletekben, havonta számlázzon 125 ezerért fél éven keresztül. A szállító így összesen 750 ezret kap, tehát neki megéri. Engem meg senki sem ellenőrzi... Folytassam? (on)

Hazárdjáték a Pátriával

néhányat tulajdonképpen meg is valósítottak, ám sajnos, a Pátria Rádióra vonatkozó tervezetet nem.

● **Miért nem valósították meg az Ön javaslatait?**

– Mert Szlovákiában mindent kicsit másképp csinálunk ahelyett, hogy a máshol jól bevált módszereket alkalmaznánk. A magánrádiók megjelenésével a rádiófrekvenciák jó üzletnek bizonyulnak. De amíg például Ausztriában csak azután lehetett áruba bocsátani a közrádió korábbi, úgynevezett „genfi” frekvenciáit, hogy biztosították az egész osztrák területen a közrádióknak 100%-os vételi lehetőségét, nálunk ezt is fordítva csinálták. Először jó pénzért kielégítették a „frekvenciákra éhes farkasokat”, és aztán, ami maradt, azzal próbálták megoldani a közrádiózást, ám ebbe a megmaradt elégtelen számú frekvenciaterületek hűján beletört a fo-

Devint, a Rádió FM-et, a Reginát és a Pátriát. Az első három már évek óta gond nélkül sugároz az ultrarövidhullámon, a Regina és a Pátria most jutott el ide, de már nincs teljes lefedettségük. Ha nincs elég rádióadó, valamint fel kell áldoznunk, és most a Pátria erre a sorsra jutott. Itt viszont komoly hibát követett el a Szlovák Rádió vezetősége, hogy nem mérlegelte a különbséget a hallhatóság és a hallgatottság között. Mert két teljesen különböző dologról van szó! Míg az előző arról szól, hogy egy adás hol hallható, a másik arról, hogy azt a lakosság mekkora aránya hallgatja. Nem vitatom az Rádió Slovensko jogosságát, hiszen azt a lakosság 17%-a hallgatja, a Reginát 7%. Viszont a Rádió FM hallgatottsága, mely csaknem az egész országban hallható, mindössze 1,8%. És ez állandóan csökken! Hat évvel ezelőtt még 10% hallgatta, 2006-ban pedig 4%. Szóval a Rádió FM-et ma már alig

Szántó Gábor – villamosmérnök, 1981–1984: A rádiókommunikációs állami vállalat speciális üzemeltető részlegének igazgatója, 1989–1994: A rimaszombati rádióadó igazgatója, 1994–1999: A Szlovák Telekomunikáció Rt. távközlési hivatal rádiókommunikációs vezérigazgatója, 1999–2003 között külföldi távközlési vállalatoknak dolgozik, 2003–2006 között a Szlovák Rádió távközlési szakértője, 2006-tól a rádiózás területén magánvállalkozóként dolgozik.